

UČITELJSKI
T O V A R S .

List za šolo in dom.

Izhaja 1. in 15. dne vsakega mesca, in velja za celo leto 2 gold. 50 kr.,
za pol leta 1 gold. 30 kr.

Tečaj V. V Ljubljani 15. februarja 1865. List 4.

Ž e l j a .

Vijolica ljuba,	Pomlad ljubeznjiva,
Prikaži se kmali!	Svoj raj že odkleni!
Kak rad bi že vidil	Lej, vse že zdihuje
V obleki te zali!	V merzloti jekleni!

In ptičice drobne	In z žarki ogrévaj
Oj skor priletite!	Tud serca in glave —
Prepevajte sladko,	Pa vlivaj ljubezni
Naravo budite!	Jim do očetujave!

—0—

„Iz mladi se tern ostrí“.

I.

Človek že večidel v mladosti pokaže, kaj bo iz njega pozneje. Nebogljiv, razposajen otrok bo javaljne kdaj dober in miroljuben človek. Zabita buča tudi ne bo kaj prida uganila. Ako se bere od slavnih mož, postavim, od modrega Tomaža Akvina, od slavnega rastlinoslovca Liné-a, da so jih v mladosti zvali nevedneže, iz katerih ne bode nikdar nič prida, to ne overže našega pregovora. Človek, kateri veliko premišljuje, svoje učenosti nima na jeziku, in tudi je res, da se pri nekterih zavoljo mnogo okolisčin razum pozneje izbuja. — Slavni francoski general Junot je bil v šoli, kakor pravijo, naj poredniši deček, len in zanikern in razposajen, da ga niso mogli verdevati; ali pomisliti je treba, da marsikteri učitelj premalo

pozná dušne lastnosti svojih učencev, in kar pri nekterih dela živa kri, ima to za hudobijo, in napêno ravnaje z učencem ga napelje ravno na nasprotno pot, in ker taki čuti v sebi veliko moči, učitelju tudi veliko prizadeva. Večidel pa veljà pravilo, kakor pravi pregovor: „Iz mladi se tern ostri“.

Večkrat prašajo starši, posebno na kmetih, duhovnega gospoda ali učitelja: „Kaj menite, gospod, ali čem fanta dalje v šole pošiljati; ali bo kaj iz njega; ali ne bo denar zanj za-veržen?“ — Težko se odgovarja na tako vprašanje, posebno če človek premisli, da dandanes vse tisči v šole; službe za učene gospode se pa ne množijo toliko, kakor učenci po šolah, in marsikteri bi jo bolje zadel, ko bi domá z voliči polje obdeloval, kakor pa bi si v višjih šolah učenosti in po svetu imenitnih služb iskal. Vendar visoko učenih glav še tudi dandanes ni preveč na svetu, in iz nizkega stanú je že marsikdo po svoji lastni vrednosti dosegel veliko čast in slavo. — Kako se vendar more spoznati in presojevati, ali je deček sposoben za višje šole? — Prav za gotovo se to sicer ne more vediti in spoznati, ker človeško serce je brezno, katero se ne more premeriti, pa vendar so nektare znamenja, iz katerih se nekoliko zanesljivo more spoznati, ali je ta ali uni otrok za to ali uno reč sposoben ali ne. — Človek je iz duše in iz telesa. Dušne moči pa so razum in serce; po teh lastnostih, tedej po telesu, razumu in sercu se more presojevati človek. Kdor se tedaj hoče dobro učiti in kaj prida naučiti, mora 1) rad premišljevat, mora biti redoven, pazljiv in ukaželjen in se v učenji ne sme pre nagliti; 2) mora imeti dober spomin, da to, kar se nauči, pokaže v djanji. Kako pa se pri otrocih spoznajo te dobre lastnosti?

Obrazi iz odgojilne povestnice pri paganih.

a. Likurg.

Večidel je pravljica, kar vemo od tega slovečega moža. Živel je okoli leta 817 pred Krist., ali, kakor drugi pravijo, okoli l. 880, in je bil kraljeve rodovine. Bil je stric mladega kralja Harilaja in njegov jerob. Marsiktere sitnosti, ktere je mogel prestati tudi od matere svojega varovanca, naklonile so ga, da je deželo zapustil. Prišel je najprej v Kreto, in tukaj se je v njem izcimila misel, da hoče prenarediti vstavo spartansko; šel je pa najprej v Jonijo, kjer je prepisal Homerove